

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชน ในเขตปฏิรูปที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน และ 3) เพื่อนำผลการศึกษาไปกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินให้มากยิ่งขึ้น โดยจะทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมการจัดที่ดิน กิจกรรมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กิจกรรมการพัฒนารายได้ และปรับปรุงโครงสร้างการผลิต กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร และกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ครอบครองและทำกินอยู่ในที่ดิน ตำแหน่งในชุมชน ประสบการณ์การฝึกอบรม การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร อาชีพเสริม รายได้ การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ความศรัทธาเชื่อถือต่อผู้นำชุมชน และการคาดหวังในผลประโยชน์ สำหรับตัวแปรตามคือ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าวแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเกษตรกรที่อาศัยและประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 68 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้วิธีการจับสลากจากบัญชีรายชื่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอรามัน โดยให้ได้ร้อยละ 10 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมด เครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อความถูกต้องชัดเจน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย อายุ 51 ปีขึ้นไป จบระดับประถมศึกษา ครอบครองและทำกินอยู่ในที่ดินเป็นระยะเวลา 11-20 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน เคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานรัฐ/เอกชน เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรสวนยางพารา มีรายได้จากการอาชีพเกษตรกรรม 30,000 บาทลงมา ครอบครัวยังมีรายได้ต่อปี 30,001-50,000 บาท

2. ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความศรัทธาเชื่อถือต่อผู้นำชุมชน 2) ด้านการคาดหวังในผลประโยชน์ และ 3) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ

3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการจัดที่ดิน 2) กิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม 3) กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 4) กิจกรรมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และ 5) กิจกรรมการพัฒนารายได้และปรับปรุงโครงสร้างการผลิต

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในชุมชน ประสบการณ์การฝึกอบรม การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การมีอาชีพเสริม การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ ความศรัทธาเชื่อถือต่อผู้นำชุมชน และการคาดหวังในผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรทบทวนบทบาทในการดำเนินงานของรัฐว่าได้ดำเนินกิจกรรมอะไร มากน้อยเพียงใด และควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เพื่อความเข้าใจในทางเดียวกัน

2. ผู้นำชุมชนควรมีการประชุมชี้แจงให้เกษตรกรรับทราบถึงแผนในการพัฒนา ตลอดจนแนวทางในการร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชนหรือการจัดให้มีประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางความร่วมมือในการพัฒนาในเขตปฏิรูปที่ดินให้ดียิ่งขึ้น

3. ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาหรือให้การสนับสนุนแก่เกษตรกรเพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับการฝึกอบรมให้มากยิ่งขึ้น

4. ผู้นำควรได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ มีการประสานงานที่ดีระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานของรัฐที่ได้เข้ามาช่วยเหลือ

5. ในการจัดการประชุมควรให้เกษตรกรได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและตรงจุด

ABSTRACT

TE 148814

Title of Research Paper : The Participation of Farmers in Community Development
in Land Reformed Area: A Case Study of Land
Reformed Area in Aumthur Raman, Yala Province

Author : Mr. Deja Visatesin

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2003

The objectives of this study are 1) to study the level of the farmers' participation in the community development in land reformed area, 2) to study the factors relating to the farmers' participation in the community development in land reformed area and. This study investigates the level of the farmers' participation in community development in five activities. These activities are 1) land arrangement, 2) infrastructure development, 3) income generating and production restructure 4) farmer and agricultural institute development, and 5) environment conservation and renovation.. Independent variables are gender, age, educational level, period of land occupation and utilization, position in the community, training experience, membership of agricultural institute, supplementary career, income, support of the governmental organizations, reliability to community leaders, and expectation of benefits. Dependent variables are the farmers' participation in community development in land reformed area regarding five activities. The subjects of this study are 68 farmers who live and work in the land reformed area in Aumthu Raman, Yala Province. The subjects were chosen by random sampling from the farmer name list of Aumthu Raman land reformed area. The number of the subjects accounts for 10 percent of the total number of farmers. An interview with a Questionnaire was used to collect data The data was analyzed by using frequency, percentage, average, standard deviation. t-test and F-test. The findings reveal that

Sample Background most farmers are males who are above 51 years old, possess the education at the primary school level, occupy and utilize the land for 11-20 years, mostly have no position in the community, have an experience in joining the training by governmental/private organizations, are the group member of the rubber plantation, earn the income lower than 30,000 baht from farming, and earn family income of 30,001-50,000 baht per year.

The surrounding factors of motivation is overall at a high level. It consists of three aspects: 1) reliability to community leaders, 2) expectation of benefits and 3) support of the governmental organizations.

The participation in community development is overall at a low level, for all said 5 activities.

The factors relating to the farmers' participation in community development in land reformed area are educational level, position in the community, training experience, membership of agricultural institute, supplementary career, support of the governmental organizations, reliability to community leaders and expectation of benefits.

Suggestions of the study

1. The implementation process of the government should be reviewed about what activities are operated and in what level. It also should be publicized in order to be understood in the same way.

2. Community leaders should arrange the meeting to inform the farmers about development plan and collaborating guidelines for community development. Or else the community stage should be provided for people to identify problems and find out the collaborating approaches for developing land reformed area.

3. More training programs or supports for development activities should be provided to the farmers.

4. Leaders should be well-performed in coordinating between the farmers and the government officers.

5. Encouraging farmers to attend and to express their opinions in the community meeting relating to problems and means to solve the problems.